

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Ennatlikult sõlmitud leping ei pruugi viia EAS-i toetuse tagasinõudmiseni

Ennatlikult sõlmitud leping ei pruugi viia EAS-i toetuse tagasinõudmiseni

9. juuni 2016

Riigikohus rahuldab täna Eesti Pagari kassatsioonkaebuse EASi poolt struktuuritoetuse tagasinõudmise asjas. Põhiosas saatis halduskolleegium asja uueks arutamiseks ringkonnakohtusse, sest tarvis on hinnata täiendavaid tõendeid.

EAS maksis Eesti Pagarile 2009. aastal toetust tootmisliini ostmiseks 526 300 euro ulatuses. Kuna Eesti Pagar oli enne toetustaotluse esitamist sõlminud tootmisliini ostmiseks lepingu, otsustas EAS 2014. aastal toetuse koos intressidega (enam kui 600 000 eurot) tagasi nõuda põhjusel, et toetusel puudus n-ö majandusele ergutav mõju. Euroopa Liidu määrusega on kehtestatud nõue, mille alusel tuleb mõju tõendamiseks taotleda toetust enne tööde alustamist.

Eesti Pagar esitas otsuse peale kaebuse, kuid nii halduskohus kui ringkonnakohus jätsid kaebuse rahuldamata. Vaidluse põhiküsimus oli, kas ostulepingu sõlmimine välistas ergutava mõju. Majandust ergutavaks peetakse toetust siis, kui ilma toetuseta ei teostaks ettevõtte projekti, mille jaoks ta toetust taotleb. Riigikohtu halduskolleegium leidis, et siduva lepingu sõlmimine ei välista igal juhul toetuse stimuleerivat mõju. Erilistel asjaoludel, kui toetuse taotlejal on võimalik lepingust ilma märkimisväärsete kuludeta vabaneda, võib ka pärast lepingu sõlmimist taotletud toetus vastata lubatava riigiabi tingimustele. Kuna kohtud ei olnud andnud oma hinnangut kõigile kaebaja väidetele, mis viitavad poolte valmisolekule leping lõpetada, saadetakse asi uueks läbivaatamiseks ringkonnakohtusse.

Halduskolleegium ei nõustunud ka kohtute seisukohaga, et liikmesriigi asutuse (nagu nt EAS) tegevusest ei saa toetuse saajal ühelgi juhul tekkida õiguspärast ootust, mis välistaks toetuse tagasinõudmise. Kolleegium toob välja, et Euroopa Kohus on oma otsustes suhtunud õiguspärasse ootusse rangelt ning juhtudel, mil otsuse riigiabi lubamise kohta oleks pidanud tegema Euroopa Komisjon, ei saa liikmesriigid tõesti oma tegevusega luua abi taotlejates õiguspärast ootust. Praegusel juhul ei pidanud kaebaja aga ootama abi saamiseks komisjoni otsust. Seepärast ei saa täielikult välistada, et võivad esineda erilised asjaolud (nt EAS nõuanded ja soovitused), mis takistavad abi tagasinõudmist. Niisuguseid asjaolusid peab Eesti Pagar asja uuel läbivaatamisel tõendama, kui ta soovib tugineda õiguspärasele ootusele.

Kolleegium ei andnud lõplikku hinnangut küsimusele, milline on toetuste tagasinõude aegumistähtaeg. Vajadus sellise küsimuse lahendamise järele sõltub sellest, millise pöörde võtab vaidlus pärast tõendite hindamist ringkonnakohtus. Kui kaebus jääb rahuldamata muudel põhjustel, võib ringkonnakohtul tekkida vajadus küsida Euroopa Kohtult eelotsust.

Kolleegium rahuldab kaebuse EASi otsuse tegemisele eelnenud aja eest arvestatud intressi osas. Sellise intressi nõudmiseks ei ole Eesti seadustes ega Euroopa Liidu õiguses nõuetekohast alust.

OTSUS 3-3-1-8-16 [1]

Liis Linn
kommunikatsioonispetsialist
Riigikohus
+372 7309 025

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/ennatlikult-solmitud-leping-ei-pruugi-viia-eas-i-toetuse-tagasinoudmiseni>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=3-3-1-8-16>